

Tudomány és egyháziasság, folyamatosság és megújulás

Mint előző lapszámunk utolsó bekezdésében jeleztük, a Magyar Egyházzene új folyamát kezdjük el, az elsőt nem a természetesebbnek tűnő huszonötödikkel zárva le, hanem a huszonnegyedikkel. Ahogy az idők ködébe vesző ókori keleti időszámítás a teljes nap sötét, éjszakai és világos, nappali részét —a tizenkettes számrendszer szerint— 12-12 órára osztotta (egyébként a történelem során a huszonnégy óra nem is mindig absztrakt, egyforma hosszúságú időtartamokat jelentett, ahogy azt mai időmérőink mutatják), hogy a huszonötödik óra már a következő nap első órája legyen, így vagyunk mi is: újabb „nagy-nap” indul.

Szigorú tudományosság és az istentisztelet (nemrég kiveszett kifejezéssel: isteni tisztelet) szolgálata, részleges megújulás és teljes folyamatosság — ezek lehetnek jelszavaink. A kisebb szerkesztőbizottság minden tagja felsőoktatási vagy kutató intézmény alkalmazottja, illetve annak nyugdíjasa, a tanácsadó testület pedig —a szerzők s a szerkesztők lelkiismeretén túl— annak tekintélyi biztosítója, hogy akár a leghevesebb tudományos viták közben sem tévesztjük szem elől az egyháziasság normáit. Jól látjuk az önmagába zárt, illetve a külső közegnek megfelelni akaró teológia mai céltévesztéseit, így soha nem akarjuk elfelejteni, hogy mi végre igyekszünk tisztázni az egyházzene liturgikai alapjait, mi végre tárjuk föl ének és hangszeres zene történeti forrásait, értelmezzük énekek szövegeit vagy dallamok ritmikáját s más jellemzőit, mi végett írjuk le az orgonák sípsorait s igyekszünk meghatározni —leírni és, igen, előírni— a felekezetek-egyházak énekkészletét, az orgonisták repertoárját, az épített teret és az abban való forgolódást, miért, mire és mivel akarjuk lelkileg és szellemileg fölkészíteni az egyházzene és közegének, vagyis a liturgiának munkásait, miért rögzítjük mai életünk főbb történéseit, megbecsülve a kiemelkedő egyéniségek munkálkodását. Mi másért, mint hogy —*Pál apostolnak Corinthus városba írott első levele* 14. része 40. verse szerint, de az apostoli idő szövegösszefüggését kiterjesztve, a Vizsolyi Biblia szavaival— „mindenek ékesen és jó renddel menjenek végbe”, s így —*A Katolikus Egyház Katekizmusa* 1157.§-ának megfogalmazásában— az ének és zene hozzájáruljon „a liturgikus szavak és cselekmények céljához, amely Isten dicsősége és a hívek megszentelődése”.

A változás annyi, hogy a tudományos élet mércéinek megfelelően láthatóvá is tesszük, kik azok a szakemberek (külső és belső lektorok), akik jótállnak az adott tudományos tanulmányok színvonaláért, s ezeket a tanulmányokat elkülönítjük a további közleményektől, lelkiségi írásoktól, recenzióktól, az egyházzenei életről szóló beszámolóktól (ide értve a personaliát is), vitáktól, amelyek természetesen eddig s ezután is a folyóirat szerves, igen fontos részét alkották és alkotják. Az előbbiekhöz idegen nyelvű összefoglalókat is adunk. Végül az összevont, évkönyvszerű megjelenés ma életszerűbb, s lehetőséget ad könyvnel kisebb, de folyóiratcikknél terjedelmesebb írások megjelentetésére is.

Jeruzsálemi Hészükhiosz

Második beszéd a Találkozás ünnepére (L 2,25–30)

Van-e olyan közöttetek, aki nem tudja, hogy a Lélek tette prófétává Simeont, és ezt a jövendölést mondta neki, hogy *addig halált nem lát, amíg meg nem látja a Krisztust? Mostan bocsátod el, Uram, a te szolgálodat, a te beszéded szerint, békességben.* Nemde ő vezette, mikor Józsefet és Máriát megáldotta? Nemde ő rendelte, hogy így szóljon Máriához: *Ímé, ez vettetett sokaknak elestére és feltámadására az Izráelben?* Nemde tőle indítatva volt éppen ott Anna prófétanő? Nemde belőle töltekezve adta hírül a kisdéd által jövő megváltást? Ezekből kellene nektek összeszönnöm a magyarázatot, de talán már túlságosan eltelt az idő, és figyelmeitek megtartásához rövidre illik fognom beszédem. De ha nektek nem is elviselhetetlen a beszéd, mert a szentbeszédnek asztalának telhetetlen lakomázói vagytok — ahonnan az evangéliumok szerzője kezdte a történetet, onnan illő, ahogy lehet, nekünk is belevágnunk a magyarázatba, hogy az időnek és a kívánságotoknak is megfelelő legyen.

És ímé vala Jeruzsálemben egy ember, akinek neve Simeon volt. Nem csekély dicséret, amit a Lélek erről a Simeonról már a bevezetésben elénk tár: *ímé vala Jeruzsálemben egy ember* — mondja, akit régen vártak a próféták, és akire a Törvény vágyott, rátalált a Kegyelem, és rátalálva a következőkből font koszorút neki. Miből áll a koszorúja? Figyelj! *Ez az ember igaz és istenfélő vala, aki várta az Izráel vigasztalását.* Irigyeld hát, és tartsd boldognak Simeont, hogy nemcsak igaz volt, hanem istenfélő is, minden gonosztól mentes! Az pedig, hogy *várta az Izráel vigasztalását,* nem azt jelenti, hogy az erényekért fáradozva megrestült volna, sem, hogy a gonosznak ellenállni megfáradt volna. *És a Szent Lélek vala ő rajta.* Csodálatos ez is, és az előbbiekkal egybecsengő. Mert templom volt ő, testének nászi ágát tisztán megőrizte, lelkének szobáját minden földi pókhálótól megtisztította, így magához vonzotta a Lélek lakozását. *És kijelentett neki a Szent Lélek által, hogy addig halált nem lát, amíg meg nem látja az Úrnak Krisztusát.* Azaz, míg meg nem látja a halál eltörlőjét, míg meg nem látja a halottakat feltámasztót, míg meg nem látja a sírt nászi ágygá változtatót, míg azt nem szemlélheti, aki félelem nélkülivé teszi innen való eltávozását. *És ő a Lélek indításából a templomba méne.* Emellett sem méltó elsiklanunk vagy elszaladnunk. Mert azt bizonyítja, hogy a benne lakozó Lélek parancsára cselekedett, és sem beszédbe, sem tettekbe egyáltalán nem kezdett nélküle. Így hát a templomba se ment másként, mint általa kézen fogva. *És mikor a gyermek Jézust bevivék szülői, hogy őérette a Törvény szokása szerint cselekedjenek, akkor ő karjaiba vevé őt.* Ki mutatta meg neki a kisdedet, akit nem ismert? Nyilván, hogy a benne lakozó és neki kijelentő Lélek, aki valamiképp így szólt hozzá: „Fuss, öreg, fuss, siess és gyorsan ragadd meg az áldást!”

Ford. Hanula Gergely